

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

Πρωτ. 407
Αριθμ.
Διεκπ. 171

Έν Χίω τῇ 26ῃ Φεβρουαρίου 2025
Μνήμη Πορφυρίου ἐπισκόπου Γάζης

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τόν Ἱερόν Κλήρον
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

Διά τοῦ παρόντος, ἀποστέλλομεν ὑμῖν, συνημμένως, τόν ὑπ' ἀριθ.
Πρωτ. 145/26.02.2025 Κατηχητήριον Λόγον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ
Πατριάρχου κ. κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ, ἐπί τῇ ἐνάρξει τῆς Ἁγίας καί
Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὁ ὁποῖος δέον ὅπως ἀναγνωσθῇ, ἐπ' Ἐκκλησίας,
κατά τήν πρώτην Θεῖαν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Τιμίων
Δώρων.

Ἐντολή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
● ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΡΧΙΕΡ. ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ

Πρωτοπρ. Δημήτριος Κ. Γεωμελίου

Λοιθμ. Πρωτ.145

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

Τιμώτατοι ἀδελφοί Τεράρχαι καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Εἰσερχόμεθα καί πάλιν, εὐδοκία καί χάριτι τοῦ ἀγαθοδότη Θεοῦ, εἰς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, τήν εὐλογημένην περίοδον νηστείας καί μετανοίας, πνευματικῆς ἐγρηγόρσεως καί συμπορευσεως μετά τοῦ ἐρχομένου πρὸς τό ἐκούσιον πάθος Κυρίου, ἵνα φθάσωμεν προσκυνῆσαι τήν λαμπροφόρον Αὐτοῦ Ἀνάστασιν, καί ἀξιωθῶμεν ἐν αὐτῇ τῆς ἡμετέρας «διαβάσεως» ἐκ τῶν ἐπιγείων εἰς «ἄ ὄφθαλμός οὐκ εἶδε καί οὖς οὐκ ἤκουσε καί ἐπί καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη» (Α' Κορ. β', 9).

Εἰς τήν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν, ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή ἦτο περίοδος προετοιμασίας τῶν κατηχουμένων διά τό βάπτισμα, τό ὁποῖον ἐτελεῖτο κατά τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Αναστάσεως. Τήν ἀναφοράν πρὸς τό βάπτισμα διασώζει καί ἡ θεώρησις καί βίωσις τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς κατ' ἐξοχήν καιροῦ μετανοίας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται ὡς «ἀνάκλησις βαπτίσματος» καί ὡς «δεύτερον βάπτισμα», ὡς «συνθήκη πρὸς Θεόν δευτέρου βίου», ἀναβίωσις δηλαδή τῶν δωρεῶν τοῦ βαπτίσματος καί ὑπόσχεσις πρὸς τόν Θεόν δι' ἐναρξιν νέας πορείας ζωῆς. Αἱ ἀκολουθίαι καί ἡ ὑμνολογία τῆς περιόδου συνδέουν αὐτόν τόν πνευματικόν ἀγῶνα τῶν πιστῶν μέ τήν προσδοκίαν τοῦ Πάσχα τοῦ Κυρίου, διά τῆς ὁποίας ἡ τεσσαρακονθήμερος νηστεία ἀναδίδει εὐωδίαν πασχαλίου χαρᾶς.

Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι εὐκαιρία συνειδητοποιήσεως τοῦ βάθους καί τοῦ πλούτου τῆς πίστεώς μας ὡς «προσωπικῆς συναντήσεως μέ τόν Χριστόν». Ὁρθῶς τονίζεται ὅτι ὁ Χριστιανισμός «εἶναι στό ἔπακρο προσωπικός», χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι εἶναι «ἀτομοκεντρικός». Οἱ πιστοί «συναντοῦν, ἀναγνωρίζουν καί ἀγαποῦν τόν ἕνα καί τόν αὐτόν Χριστόν», ὁ ὁποῖος «τόν ἀληθινόν ἀνθρώπον καί τέλειον... πρῶτος καί ἄλλος ἐδειξεν» (Νικόλαος Καβάσιλας). Ἐκεῖνος καλεῖ πάντας πρὸς σωτηρίαν καί τόν κάθε ἀνθρώπον προσωπικῶς, ὥστε ἡ ἀνταπόκρισις τοῦ καθενός, πάντοτε «ριζωμένη στήν κοινή πίστη», νά εἶναι «ταυτόχρονα μοναδική».

Ἐνθυμούμεθα τό ὑπέροχον Παῦλειον «Ζῶ δέ οὐκέτι ἐγώ, ζῆ δέ ἐν ἐμοί Χριστός· ὁ δέ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με καί παραδόντος ἑαυτόν ὑπέρ ἐμοῦ» (Γαλ. β', 20). Ἐδῶ τό «ἐν ἐμοί» τό «μέ» καί τό «ὑπέρ ἐμοῦ» δέν λέγονται

έν αντιθέσει πρὸς τὸ «έν ἡμῖν, τὸ «ἡμᾶς» καὶ τὸ «ὑπὲρ ἡμῶν» τῆς «κοινῆς σωτηρίας». Ὁ Απόστολος τῆς ἐλευθερίας, ἄκρως εὐγνώμων διὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τῆς έν Χριστῷ ἀναγεννήσεώς του, «τὸ κοινόν ἴδιον ποιεῖται», ὡς ὁ προαιώνιος Λόγος τοῦ Θεοῦ νά ἐνηνθρώπησε, νά ἐσταυρώθη καὶ νά ἀνέστη ἐκ νεκρῶν «δι' αὐτόν προσωπικῶς».

«Μοναδική» καὶ «βαθιά προσωπική» εἶναι ἡ βίωσις τῆς πίστεώς μας ὡς χριστοδωρήτου ἐλευθερίας, ἡ ὁποία εἶναι έν ταῦτῳ «οὐσιωδῶς ἐκκλησιαστική», ἐμπειρία «κοινῆς ἐλευθερίας». Αὐτὴ ἡ ἀληθεστάτη έν Χριστῷ ἐλευθερία ἐκφράζεται ὡς ἀγάπη καὶ ἐμπρακτος συμπαράστασις πρὸς τόν συγκεκριμένον πλησίον, ὅπως αὐτὴ περιγράφεται εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ «Καλοῦ Σαμαρείτου» (Λουκ. ι', 30-37) καὶ εἰς τὴν περικοπὴν τῆς τελικῆς κρίσεως (Ματθ. κε', 31-46), ἀλλὰ καὶ ὡς σεβασμός καὶ μέριμνα διὰ τὴν κτίσιν καὶ εὐχαριστιακὴ χρῆσις αὐτῆς. Ἡ έν Χριστῷ ἐλευθερία ἔχει προσωπικόν καὶ ὀλιστικόν χαρακτήρα, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτεται ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν εἰς τόν τρόπον κατανοήσεως τοῦ ἀσκητισμοῦ καὶ τῆς νηστείας. Δέν γνωρίζει ἡ χριστιανικὴ ἐλευθερία, ὡς ὑπαρκτικὴ ἀυθεντικότης καὶ πληρότης, σκυθρωπὸν ἀσκητισμόν, ζῶν χωρὶς χάριν καὶ χαράν, «σάν νά μὴν ἦλθε ποτέ ὁ Χριστός». Καὶ ἡ νηστεία δέν εἶναι μόνον «βρωμάτων ἀποχή», ἀλλ' «ἀμαρτημάτων ἀναχώρησις», ἀγών κατὰ τῆς φιλαυτίας, ἀγαπητικὴ ἐξοδος ἀπὸ τόν ἑαυτόν μας πρὸς τόν έν ἀνάγκαις ἀδελφόν, «καῦσις καρδίας ὑπὲρ πάσης τῆς κτίσεως». Ἡ ὀλιστικότης τῆς πνευματικότητος τρέφεται ἀπὸ τὴν ἐμπειρίαν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ὡς πορείας πρὸς τὸ Πάσχα καὶ ὡς προγεύσεως τῆς «ἐλευθερίας τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ (Ρωμ. η', 21).

Δεόμενοι τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀξιῶση πάντας ἡμᾶς νά διατρέξωμεν έν ἀσκήσει, μετάνοιᾳ, συγχωρητικότητι, προσευχῇ καὶ ἐνθέῳ ἐλευθερίᾳ τόν δόλιχον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, κατακλείομεν μέ τοὺς λόγους τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρὸς μακαριστοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, κατὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς τοῦ ἔτους 1970 εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν Ἀθηνῶν: «Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν καὶ στὸ βάθος μᾶς ἀναμένει τὸ ὄραμα, τὸ θαῦμα καὶ τὸ βίωμα τῆς Ἀναστάσεως, τὸ κατ' ἐξοχὴν βίωμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀς πορευθῶμεν πρὸς αὐτὸ τὸ ὄραμα καὶ βίωμα, ὄχι ἀσυγχώρητοι, ὄχι μὴ συγχωρήσαντες, ὄχι έν νηστεία ἀπλῶς κρέατος καὶ ἐλαίου, ὄχι έν ὑποκρισίᾳ, ἀλλὰ έν θείᾳ ἐλευθερίᾳ, έν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ, έν τῷ πνεύματι τῆς ἀληθείας, έν τῇ ἀληθείᾳ τοῦ πνεύματος».

Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκε'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ἡμῶν

Ἀναγνωσθῆτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, β' Μαρτίου, ἀμέσως μετὰ τὸ Τερὸν Εὐαγγέλιον.